

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

MŰSORFÜZET

1993 MÁJUS-JÚNIUS

[Faint, illegible vertical text or markings along the left edge of the page]

Bentlakásos Alapfokú Hegymászó Tanfolyam!

Helye: Pilis-hegység, Csobánka, Ózon-Camping

Ideje: 1993 június 26-tól július 4-ig (8 éjszaka)

A tanfolyam vezetője: Gábor F. András

Jelentkezési határidő: 1993 június 10.

Tanfolyam díja: 7.950.- Ft (jelentkezéskor 2.000.- Ft előleg)

Találkozás: Ózon-Camping, június 26-án, reggel 9.00 órakor

Megközelítés: Budapest-Pomáz HÉV-vel, onnan Csobánkáig autóbusszal

Elhelyezés: 6-8 ágyas faházakban

A tanfolyam díja tartalmazza a szállást, reggelit, vacsorát, az oktatási és szervezési költséget is. Az ellátás az első nap vacsorával kezdődik, és utolsó nap reggelivel fejeződik be.

Az előleget kérjük a jelentkezéssel egyidőben, fennmaradó részt legkésőbb június 10-ig rózsaszínű postautalványon az Egyesület fenti címére befizetni. Külön kérésre átutalási postautalványt küldünk.

Érdeklődni lehet a Magyar Hegymászó Oktatók Egyesülete címén: 1105 Bp. Ihász köz 2. II. 16. levélben, ill. telefonon: 157-1062, valamint az MHK-ban csütörtökönként 17-től 19 óráig Kunos Gábornál (Magyar Hegymászó Klub, Budapest, Bajcsy Zs. út 31. II. em.)

Várjuk jelentkezéseket!

Szerkeszti: Fleck Nóra és Dr. Kósa Attila

Felelős kiadó: Dr. Zámbo László

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

XXXVII. BARLANGNAP

Budapest 1993. június 18.-20.

Társulatunk ezévi vándorgyűlését a *MAFC Barlangkutató Csoport* rendezi meg számos egyéb budapesti csoport közreműködésével **Budapesten a Pál-völgyi-barlangnál** levő kőfejtőben /Budapest II; Szépvölgyi út 162./

A tábor a Kolossy-térről induló 65-ös, ill. 65/a autóbuszokkal, illetve személygépkocsival közelíthető meg, azonban parkolásra csak a kőfejtőn kívül van lehetőség.

Részvételi díj: 200 Ft, amely magában foglalja a szombat esti vacsora, és a kiadvány költségeit is, valamint feltétele a barlangtúrákon, és a Marcel Loubens kupán való részvételnek.

A tervezett program:

Június 18. péntek:

8.00-tól az érkezők fogadása, regisztráció

10.00-20.00-ig: Barlangtúrák a terület barlangjaiba - *Mátyás-hegyi-barlang, Pál-völgyi-barlang, Ferenc-hegyi-barlang, József-hegyi-barlang*; (a túrákhoz csak barlangjáró alapfelszerelés szükséges)

20.00-tól: Fotóstúrák a terület barlangjaiban

20.30-tól: Barlangkutató emlékkert avatása (*Szemlő-hegyi-barlang*)—megjelenés karbidlámpával.

Június 19. szombat:

7.00 A Marcel Loubens Kupa nevezések lezárása, indulási sorrend kisorsolása. A versenyre 3 fős csapatok jelentkehetnek. A versenyhez szükséges felszerelés: barlangjáró alapfelszerelés, komplett kötéltechnikai felszerelés, íróeszköz. A verseny előreláthatólag késő délután fejeződik be.

9.00-tól-14 óráig: Barlangtúrák

15.00-tól: Előadások (részletezés a programfüzetben), a Cholnoky-pályázat eredményhirdetése, csoportbeszámoló, a Marcel Loubens Kupa "befutó", eredményhirdetése

19.00-tól Vacsora (csajka és evőeszköz szükséges)

20.00-tól Tábortűz, büfé

Június 20. vasárnap:

Barlangtúrák, táborzárás;

Mindenkit sok szeretettel várunk!!

MAFC Barlangkutató Csoport

HÍREK

A május 1-2-ára, Létras-tetőre tervezett **Kinlizi Kupa** barlangverseny a *Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának* elutasító határozata következtében elmarad, a szervező BEAC csoport a rendezvényt egy későbbi időpontban rendezi meg.

*

A június 12-13-ára a Mátyás-hegyi-barlangba meghirdetett **Kadic Kupa** barlangverseny elmarad.

Titkárság

IX. VULKÁNSZPELEOLÓGIAI TÁBOR

A nem-karsztos barlangok vizsgálatára az idén is megrendezzük hagyományos táborunkat 1993. július 3-11. között a Regéc területén levő *Kemence-völgyben, Rostallón.*

Tervezett tevékenységünk során a *Tokaji-hegység* eddig ismeretlen barlangjainak felkutatását és kataszterszerű feldolgozását kívánjuk elvégezni.

Az érdeklődők bővebb felvilágosítást kaphatnak az MKBT Titkárságán, valamint a tábor vezetőjétől az alábbi címen:

Eszterhás István, 8045 Isztimér, Köztársaság u. 157.

Értesítjük a tisztelt kutatótársakat, hogy a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium engedélyével a Sátorkő-pusztai-barlang turisztikai-idegenforgalmi hasznosítását - egyelőre még csak próbajellel - megkezdjük.

Természetesen a barlang csak hétféteken járható előzetes bejelentkezés alapján. A látogatásért - MKBT tagok kivételével - 40 Ft-os belépődíjat kell fizetni.

Barlangászokra — a képződmények megóvása érdekében — a következő előírások vonatkoznak:

— a barlangban csak tiszta, agyagpormentes overallban szabad közlekedni!

— nyíltlángú világítóeszköz (karbidlámpa) használata tilos!

Kérjük szíves megértésüket.

*

A *Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság* 1993. március 9-én - az esztergomi polgármesteri hivatalban - tárgyalta a Sátorkő-pusztá védetté nyilvánítására benyújtott tervezetet.

Előreláthatólag a nyár elejére kerülnek ki a védettségre figyelmeztető táblák. A hatóságok körülbelül 1300 hektárnyi területet nyilvánítanak védetté, 700 hektárt pedig fokozottan védetté.

Áprilisban került sor annak a fásítási programnak a lebonyolítására, melynek költségeit pályázat útján nyertük el az Amerikai-magyar Autonómia Alapítványtól. A Pilisi Parkerdőgazdaság jóvoltából 20 000 (!) csertölgy telepítését végeztük el a Nagy-Strázsa-hegy esztergomi oldalán. Az ültetésre egyrészt a szovjet csapatok által hátrahagyott terület újrahasznosítása, szépítése, másrészt pedig a talajerózió megakadályozása készítette egyesületünket.

Lieber Tamás
elnökhelyettes

Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédő Egyesület

Mint arról a Műsorfüzet korábbi számaiban hírt adtunk a *Keselő-hegyi-barlangban* egyesületünk újabb szakaszokat tárt fel. Az üreg hossza kb. 400 m, mélysége az új részekkel együtt 115 m. Bejárásához teljes technikai felszerelés szükséges. A teljes bejárás—két csoportban—5-6 órát vesz igénybe.

A bejárás megkönnyítése érdekében a barlangban M8-as alapsavárokat és nittfüleket helyeztünk el. Túravezetést egyesületünknel lehet kérni:

Polacsek Zsolt 2800 Tatabánya, Gál I. ltp. 518. 4/13

*

A *Keselő-hegyi-barlang* beszerelési útmutatója:

1. A bejáratól az első aknáig lejtős hasadékon előre kb. 10 m-t.
2. Itt a függőleges letörésnél 1 db en + a talpszinten TK, P40, K60 (viszonylag tágas, de több helyen megtörő ferde hasadék, kifelé szabadmászás).
3. A 2. akna a "Doboz" nevű résztől kis álfenékkel indul. 2 db csn + k (3 db betonozott fül is van), P20, K25 tágas akna, tulajdonképpen a Nagy-terembe ereszkedünk be.
4. A 3. akna beereszkedés a Nagy-terembe, sáros agyaglejtő. A 2. akna kötelének esésvonalában 1 csn + k szemben a falon TK, P10, K18. A leereszkedés után a terem túlsó végén kitett felmászás (fix kötélt?) onnan szükületen át a Kos-terembe.
5. A 4. akna a terem túlsó végén (traverz 15 m) 2 csn + 2k, P25, K30.
6. Az 5. akna az álfenék alá a függőleges szükületen át vezet. 1 db csn + k (a szükület felett) + TK, P30, K32. Az aljától meredeken lejtős, sáros folyosó vezet a végpontra.
7. A 6. akna a Nagy-teremből a Dagonyába vezet P40, K45. Az itt előre elhelyezett kötélén célszerű visszamászni a Nagy-terembe. Ez az akna a végpont felett 5 m-rel csatlakozik a járatba. (Kikötések a 3. aknánál ismertetve.)

Tatabányai Barlangkutató Egyesület

Értesítjük a tisztelt Barlangkutató Társulatot és barátaink körét, hogy a **Meteor TTE bódvaszilasi barlangkutatóháza** a *Student szpeleoalpin csoport* kezelésébe került. Tekintettel arra, hogy az elmúlt években a ház állaga nagyon leromlott, felújítás alatt áll.

Sajnálatos, hogy a házat azóta is többször feltörve és prédának otthagynva találtuk. A legmegdöbbentőbb az, hogy az illetéktelen behatolásokban és rongálásokban éppen a legkülönfélébb barlangászok jeleskedtek!

Ezért ezúton is felhívjuk mindenkinek a figyelmét, hogy azok ellen, akik illetéktelenül bejutni próbálnak vagy benn tartózkodnak, rendőrségi eljárást kezdeményezünk és az előidézett kárt, valamint a helyreállítási költségeket rájuk terheljük!

A kutatóházat tehát csak előzetes megbeszélés szerint lehet használni. Ez ügyben *Huny Sándor Mátyást* (1171 Bp. Bábólna u. 19.) vagy helyettesét *Tóth Lászlót* kell megkeresni szociális klubnapjainkon 18-21 óra között, a KSZSZ Műv. központban (Bp. VI. Eötvös u. 25/a.)

Krekács Károly, a Meteor TTE Student Szpeleoalpin csoport vezetője

A *Papp Ferenc Barlangkutató Csoport* nyári **barlangkutató tábora**t a **Jósvafől Tohonya-völgyben tartja**. A tábor célja a **Kossuth-barlang Gergés-lápal-víznyelőjének tovább bontása**. A tábor időpontja 1993. július 19.-31. Részletes felvilágosítás: *Izápy Gábor*, napközben az 133-8160/422., este a 276-9009 telefonszámon.

Izápy Gábor

A március 17-20. között megrendezett *Barlangi Idegenvezetői Tanfolyamon* 10 fő tett eredményes vizsgát.

Oktatási Szakosztály

A helyi lakosság a *Jósvafői Baráti Kör* és az *Önkormányzat* támogatásával 1993. július 30. - aug. 1. közötti hétvégén "**FALUNAPOT**" rendez *Jósvafőn*. Mindenkit szeretettel várnak, de különösen azokat, akik az utóbbi évtizedekben részt vettek a község életében és a környező barlangok feltárásában. A tervek szerint: kirakodóvásár, helytörténeti kiállítás, térzene, barlangos program, játékok és vetélkedők, valamint szombat este közös vacsora szerepel a "Falunap" programjában.

Aki a község múltja és jelene után érdeklődik és van valamilyen anyaga kiállításra, illetve szállást szeretne foglalni, az levélben forduljon az alábbi címhez:

Jósvafői Baráti Kör, Berecz Béla, 3758 Jósvafő

FELHÍVÁS

A *Régészeti Szakbizottság* az új társulati alapelvek szellemében kíván megújulni, illetve szakosztállyá átalakulni. Az újjáalakuló ülést 1993. május 27-én csütörtökön 17-kor tartjuk az MKBT tárgyalótermében. Felkérünk minden tagtársunkat, hogy vagy ezen az ülésen személyesen vagy ez időpont előtt levélben jelezze, ha a kutatásainkban bármilyen formában részt kíván venni.

A részletek iránt érdeklődni lehet a szakbizottság vezetőjénél, *Dr. Ringer Árpádnál*:

Herman Ottó Múzeum 3529 Miskolc, Görgey Artur u. 28.

levélcím: H-3501 Miskolc Pf. 4.

telefon: (46) 361-411 vagy 361-125 vagy a

budapesti szervezőnél: *Regős József* Budai XI. SE Myotis Barlangkutató Csoport
1119 Hadak útja 6. 1623-755

lakás: 1042 Budapest, Árpád út 68. 160-4860.

Minden érdeklődőt szívesen látunk!

Regős József

NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

9. International Festival of Underground Images 1993. július 1-4. Anduze, Franciaország (Marseille-től kb. 140 km-re északnyugatra)

Barlangi diashow, video és fotóverseny. Részvételi díjak és körlevél megtekinthető a Titkárságon.

XI. International Congress of Speleology 1993. augusztus 2-8. Peking. Részletes körlevél megtekinthető a Titkárságon.

BARLANGTÚRÁK A SZOMSZÉDOS ORSZÁGOKBAN

5.rész

A Zapodie barlangrendszer

(Pádis-fennsík, Románia)

A Zapodie-barlangrendszer valószínűleg jól ismert a tapasztaltabb barlangászok körében, azonban magyar nyelven még hozzáférhető, közismert leírása nem forog közkézben—pedig aki már volt ott tudja, hogy megérdemelné.

E sorozat 3. részében a barlangrendszer egy oldalágáról már született leírás (*Pestera Neagra de la Barca*), amely a 11 km-es összhosszúságból mintegy 1 km-t tesz ki. Egy másik oldalága a rendszernek, a térképen is szereplő *Pestera Ghetarul de la Barca*, itt átjárás azonban még nem valósult meg.

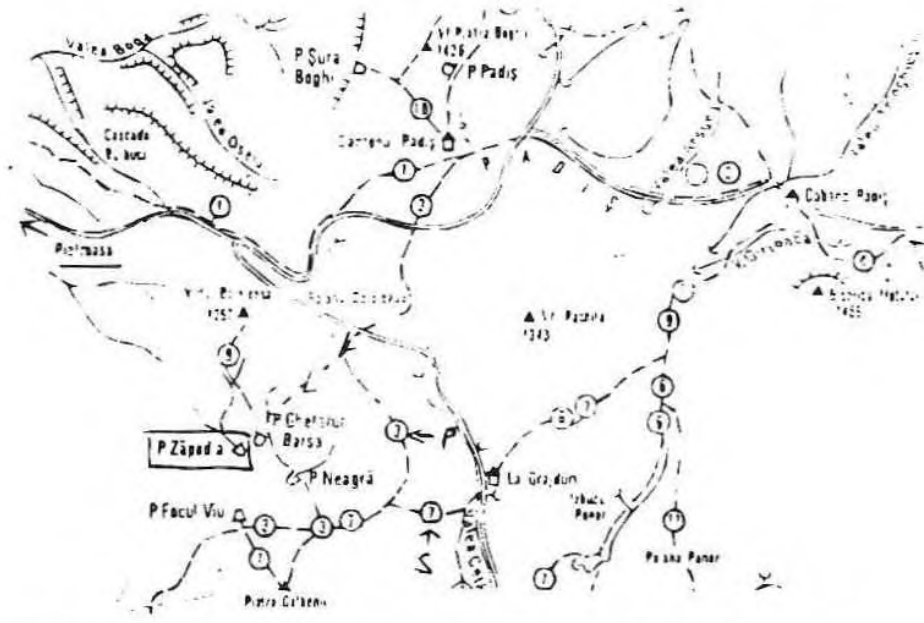
A megközelítés *Pietroasa* felől lehetséges autóval, nem túl jó minőségű utakon. Közvetlen a barlanghoz vagy a *Polana Balaleasa* felől, vagy a *La Grajduri erdészháztól* a *P. Neagra* érintésével lehet eljutni jól jelzett turistaösvényeken.

A barlangnak hatalmas meredeken lejtő bejárati szádája van (mintegy 20 méterrel előtte egy ma is aktív szűk víznyelőbarlang bejárata, a *Ponorul Zapodie* található, -120 m), ezért már a *Ghetarul de la Barca*-hoz hasonlóan régóta ismert volt. Ezek elsősorban arról voltak nevezetesek, hogy az 1800-as években még Belényesről is ide jártak fel a cukrászok jégért, ha netalán nyáron fagyaltot akartak készíteni.

A barlang bejárata a késő nyár, kora ősz kivételével többé kevésbé el van jegesedve, olyannyira, hogy a legtöbbször kötél, és felszerelés nélkül nem is juthatunk le. Ez a legjegesebb időszakban mintegy 100 m, elsősorban kapaszkodáshoz szükséges kötél mennyiséget jelent, teljesen függőleges ereszkedés csak a lejtő közepe táján van, mintegy 6-8 m, itt fix szegek segítségével lehetőség van a kötél megosztására is. Ez előtt a pont előtt figyelni kell, ugyanis ha a jég "folyásirányát" követjük ezt a függőleges részt egy omlásveszélyes jégfalon kell megtennünk, itt ezt a részt balra tartva ki lehet kerülni, itt vannak a szögek is. A függőleges szakasz végétől lejtős, magas meander vezet tovább egyre szűkülve. Ahol a járat alja a jég, és a szűkület miatt már nem követhető, ott bátran, 10-15 méter magasra fel kell mászni, keresve a továbbvezető utat. Nagyon sokáig csak idáig ismerték a barlangot. A magasból egy idő után visszatérve a földre a barlang kulcspontját, egy S alakú szűkületet kell keresni a talpszinten, amelyen bepréselődve egy kisebb teremben állhatunk fel, ahol egy másik patak csatlakozik utunkhoz. Innentől egyre tágulnak a méretek, s hamarosan a barlang egyik legnagyobb termében, a mintegy 100 m hosszú *Sala Mare*-ban találjuk magunkat. Innen tovább követe a patakot, az nem sokkal később szifonban tűnik el, amelynek inaktív kerülőjére könnyen ráakadhatunk. Itt kétféle ágazik a barlang. Észak felé tartva elérhetjük újra a korábbi patakot, s egy igen szép aktív járatban haladhatunk, melyhez egy nagy agyagos teremben újabb aktív oldalág csatlakozik, de folyásirányba a továbbhaladást 3-4 m-es vízesések, majd nem sokkal később szifon akadályozzák.

A másik irányban egy kezdetben inaktív szakaszon áthaladva egyre mélyülő, gyakran csizmaszár fölé érő, pangó vizekkel kitöltött járatban haladhatunk, amelynek egy kisebb teremben, egy cseppköves lefolyásnál, úgy tűnik vége van. Ezen a helyen azonban a lefolyás jobb oldalán feltraverzálva tovább lehet menni, majd egy meredek agyaglejtőn lecsúszva egy másik (!) földalatti patakot érünk el. E vizeknek fő mennyisége a *P. Neagrából* jön, amely egy szifonon át összeköttetésben van barlangunkkal.

Ezt a szifont a baradlai méreteket jóval meghaladó Déli folyosón keresztül érhetjük el folyásiránnyal szemben haladva. A víz, az Északi szakaszhoz hasonlóan itt is egy vízeséses, szifonos járatban tűnik el, s nem ugyanabban a forrásban jelenik meg mint az Északi rész vize.

A barlang, mint remélem a leírásból kiderül, rendkívül látványos, a bejárat szakasztól eltekintve nagy méretekkal rendelkező járatokat kínál megtekintésre, amelyek teljes bejárása egy jobb csoport számára is akár 10 órát igénybe vehet.

Nyerges Miklós

ÚJ KIADVÁNYOK

Mike Meredith - Dan Martinez: Függőleges barlangok bejárása, barlangi kötéltechnika
Ára: 300 Ft, kapható a Titkárságon

Magyar Utazók Lexikona

Szerkesztette: *Dr. Balázs Dénes*

Mint arról a Karszt és Barlang legutóbbi száma tájékoztatott, a lexikon tartalmazza a legjelentősebb magyar karszt- és barlangkutatók életrajzi adatait, munkásságát is, ezért ott a helye a barlangkutatók könyvespolcán.

A lexikon bolti ára 800 Ft, de, akik igényüket legkésőbb május 20-ig bejelentik, és befizetik az ellenértéket a Társulat irodájában, azok a könyvet 300 Ft-tal olcsóbban, vagyis 500 Ft-ért megvásárolhatják.

Garami László: Védett természeti értékek

Az 5 nemzeti parkról, 45 tájvédelmi körzetről és 135 természetvédelmi területről szóló 189 riport és a 117 fotó hazánk legértékesebb, s éppen ezért országosan védett tájainak képét, hangulatát idézi fel. Megtalálható a könyvben a védett területek leírása a hozzávezető utakkal és a szükséges térképekkel, látogatási feltételekkel.

A könyv bolti ára 2200 Ft, de a kedvezményes vásárlási feltételek az előbbihez hasonlóan erre is érvényesek, s így az ára 1340 Ft.

Hegymászó Oktatók Könyve

A Magyar Hegymászó Oktatók Egyesületének kiadványa. Kapható 390.- Ft-os áron az MHOE irodájában, 1105 Bp. Ihász köz 2. II. 16. Tel. 157-1062.

PRIVATORG NYOMDA
BUDAPEST